

EL MOVIMENT UNIVERSITARI ALS PAÏSOS CATALANS

Estudiants: blocs, fronts i grups

Les mobilitzacions de primeries de 1985 i la dinàmica de reunions de les coordinadores estatals d'estudiants alçaren l'expectativa d'una resurrecció del moviment estudiantil a l'Estat espanyol. La divisió de la Coordinadora en dos sectors i el transcurs dels mesos han tornat a posar en qüestió aquella inicial possibilitat. De fet, el moviment estudiantil no aconseguí grans demostracions de força, fa dos anys, durant la discussió de la Llei de Reforma Universitària i només després de la seua promulgació, en iniciar-se els processos constituents en les diferents universitats, s'articulà entre els estudiants un sistema de representació a partir d'afinitats ideològiques. La constitució dels nous claustres i l'elecció de rectors ha confirmat i aprofundit les primeres estructures sindicals o associatives sorgides en el procés constituent.

Es pot ben bé afirmar que el movi-

Les organitzacions estudiantils universitàries que s'han perfilat darrerament a les universitats dels Països Catalans apareixen més vertebrades ideològicament, i amb un fort contingut nacionalista.

N. Costa/J. de Bustos/A. Beltran

ment universitari ha canviat de caràcter. Ja no es basa tant en la mobilització massiva i les grans assemblees —que només es produeixen ara per qüestions molt pràctiques, puntuals—, com era el cas dels temps his-

tòrics de la transició, sinó que, a recer dels nous mecanismes de participació, s'articula en organismes que presenten llistes a les eleccions, lluiten per uns llocs en els claustres i les juntes de facultats, i defensen uns programes concrets d'actuació universitària i de model educatiu.

Aquestes organitzacions, grups sindicals o fronts d'estudiants presenten, als Països Catalans, unes característiques noves. La més cridanera de les quals és el desplaçament de l'hegemonia de l'esquerra extraparlamentària, de fa uns anys, a favor de la irrupció del nacionalisme com a element cohesionador de les opcions estudiantils majoritàries.

València i Alacant

Així, en la Universitat de València ha sorgit el Bloc d'Estudiants Agermanats (BEA), que, a hores d'ara, és el grup majoritari en el claustre re-

centment elegit i forma part del Bloc Progressista, governant en aquesta universitat. El BEA sorgí —tal com ens ho explica Rafa Company, un alumne que ja no s'ha presentat a la reelecció del claustre perquè ha acabat els seus estudis d'Història, però que coneix molt de prop tot el procés— «quan ens adonarem, en el claustre constituent, de les nostres afinitats i de la necessitat de fer front a l'extrema dreta. El treball del BEA ha anat quallant a poc a poc. I ara, per exemple, pretenem entrar organitzadament als instituts. Dins del BEA hi ha gent de diverses procedències ideològiques, encara que la majoria són independents políticament». El progressisme i el nacionalisme són les dues característiques fonamentals d'aquest grup.

Enfront, dins la Universitat de València, hi ha una dreta estudiantil que, per primera vegada, s'ha organitzat amb eficiència. Alternativa Universitària, una candidatura vinculada al SEU i a l'extrema dreta, i Coordinadora Independent, potenciada per sectors pròxims a l'Opus, formen un front unit dins el claustre furibundament anti-Bloc.

Enmig, dues agrupacions menors: 1812 és una candidatura que es presentà només en la facultat d'Econòmiques i que pareix que està vinculada al PRD, i la Plataforma Progressista, integrada per alguns representants del Col·lectiu d'Estudiants Progressistes (CEP), de Dret, i per l'Associació d'Estudiants Progressistes (AEP), la qual manté una certa proximitat al PSOE i inclou alguns militants de les Joventuts Socialistes.

La història del moviment estudiantil a Alacant, a l'igual de la seua Universitat, és ben recent. És a l'any 1982

Universitats de Barcelona				
	Central (150 claustrals)	Autònoma (65)	Politécnica (96)	Total
FNEC	50	10	15	75
ACE	12	8	2	22
AEIU	—	—	—	5-10

Universitat de València (118 alumnes claustrals)	
BEA + afins	56
Plataforma progressista (CEP + AEP)	11
1812 (reformistes)	6
AU + CI (dreta)	45

Universitat d'Alacant (65 alumnes claustrals)	
CEU (esquerra)	51
BEP (nacionalistes)	4
Independents	10

quan es tria el primer claustre, que tindrà el caràcter de constituent. A aquestes primeres eleccions del 1982 els estudiants alacantins van concórrer alineats en tres candidatures: el Col·lectiu d'Estudiants Progressistes (CEP) —que serà l'única que d'alguna forma tindrà continuïtat en les darreres eleccions de 1985, però sota el nom de Col·lectiu d'Estudiants a la Universitat—, candidatura de caràcter socialista i oficialista; el Col·lectiu Independent, on s'inclou la dreta de la Universitat i els Estudiants Progressistes, de caràcter paregut als primers.

D'aleshores ençà, el moviment estudiantil duu una vida lànguida fins a les darreres eleccions, només trencada per la vaga dels mesos de març i abril passats.

Al novembre del curs 85-86, té lloc l'elecció del primer claustre vertaderament democràtic, que serà alhora el

primer de tot l'estat. Les candidatures presentades foren les següents: Col·lectiu d'Estudiants per la Universitat (CEU); candidatura de tipus progressista composta per independents, Joventuts Socialistes, PCE i PC. Organitzada a totes les facultats, va ser la guanyadora.

Bloc d'Estudiants Progressistes (BEP): Candidatura de caràcter nacionalista, va fer de la normalització lingüística i de la qüestió nacional el seu cavall de batalla. Organitzada a les facultats de Filosofia i Lletres i Empresaris, va ser l'única que tragué claustrals, a banda de la primera.

Col·lectiu Radical Universitari (CRUN-mpf): candidatura de caràcter llibertari, fou la nota de color de les eleccions pel seu plantejament de la campanya. No en va traure cap.

Dies després, a l'hora de triar el rector, les dues candidatures amb representació, CEU i BEP, es posaren

El progressisme i el nacionalisme són les característiques fonamentals del nou moviment estudiantil.

d'acord per prestar suport al mateix candidat, l'actual rector Ramón Martín Mateo, catedràtic de Dret Administratiu.

Les universitats de Barcelona

El moviment estudiantil a Catalunya s'organitza entorn d'associacions de marcat caràcter nacionalista: la FNEC (Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya), de recent i forta implantació, l'AEIU (Assemblea d'Estudiants Independentistes d'Universitat) i l'Associació Catalana d'Estudiants (ACE), de caire nacionalista i d'esquerra. Altres associacions promulgades per partits polítics, com l'ASU (Associació Socialista Universitària) i una organització fomentada per Alianza Popular, no han trobat ressò entre els estudiants.

L'Assemblea d'Estudiants Independentistes d'Universitat, la AEIU, va nàixer l'any 1981 arran de la lluita contra la Llei d'Autonomia Universitària, promoguda per UCD, i de la lluita contra el bilingüisme. Actualment té forta implantació en la Universitat Autònoma de Barcelona i en la facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona.

L'alternativa que proposa AEIU és una Universitat catalana, popular i amb lliure accés, on tots els estaments universitaris estiguin en igualtat de condicions i on els plans d'estudis siguin planificats entre tots, amb la participació de l'estudiant perquè la Universitat ha de ser una sortida professional. Per als membres d'AEIU aquesta Universitat només és possible en el marc estructural d'uns Països Catalans lliures i independents. L'AEIU celebrarà el Congrés Constituent el proper mes de febrer. Compta amb el suport de l'MDT, el PSAN i els IPC.

La Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya va ser reconstituïda el març del 1985 i el passat dia 18 de gener va celebrar el seu congrés constituent a Barcelona. Actualment és la primera força dels estudiants a les universitats catalanes, i en medis estudiantils se la considera lligada o molt pròxima a Convergència i Unió. Recolza en els principis d'un nacionalisme bàsic i ampli, i compta amb més de 500 associats en totes les universitats catalanes.

En el Congrés Constituent la FNEC es va reafirmar en la conveniència del *numerus clausus* i d'elevat els nivells

de selectivitat i exigència dels estudis universitaris; així mateix, demana un replantejament de les assignatures i les matèries, per aconseguir un diàleg amb l'empresa i amb les noves tecnologies. Segons Antoni Gelonch, membre de la comissió gestora de la FNEC, la catalanització i la modernització són els eixos bàsics d'actuació: «Quan la universitat ha estat més catalana —afirma Antoni Gelonch— i és la universitat de la República, és quan ha estat més moderna i més oberta al món i més europea; quan ha estat més castellanitzada i més espanyola, és quan ha estat més tancada.»

D'altra banda, l'Associació Catalana d'Estudiants (ACE), pròxima a l'Entesa de l'Esquerra Nacionalista, crítica amb la política educativa de la Generalitat i del govern central, disposa de 22 representants distribuïts en els claustres de les tres universitats barcelonines.

L'ASU (Associació Socialista Universitària) no ha trobat l'arrelament que té el socialisme en altres sectors socials, i l'organització vinculada a Alianza Popular només ha aconseguit un cert percentatge de vots en la facultat de Dret, però no s'ha implantat en cap altra facultat catalana. □

Boccatto di cardinali

Ofèlia Dracs
La Unitat, 100

2a edició
Exhaurida la primera en una setmana

Un recull d'històries gastronòmiques durant l'àpat celebrat pel papa Alexandre VI, enmig de la Roma violenta i sensual dels Borja.

Editorial Tres i Quatre
Pérez Bayer, 11. • 46002-València
Telèfon (96) 352 91 10